

Pokyny pro tvorbu prezentací pro 5. pracovní jednání

Příprava zpracování dat, zajištění objektivního zpracování dat.

Milí kolegové,

vaše prezentace připravené v programu MS Powerpoint (formát.ppt) prosím zasílejte elektronicky předem (nejpozději **do 4. října 2006**) jako přílohu e-mailu. Pro přípravu používejte prosím již známou šablonu.

Tématem našeho pátého jednání je příprava zpracování dat a následné zajištění jeho objektivity. Budeme se tedy věnovat úseku od „posbírání všech dotazníků“ až po analýzu a interpretaci získaných dat. Tomu, jak se získanými informacemi nakládat, se budeme věnovat samostatně, před Vánocemi☺. Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi odborné a specializované téma, prosím Vás nyní více než kdykoliv jindy☺, abyste se přípravě Vašich prezentací věnovali pečlivě a body, na které případně nebudete schopni sami odpovědět, prokonzultovali s Vašimi odborníky či lidmi, kteří mají danou část SHK u Vás na škole na starosti.

Cílem jednání je navrhnout postup, který zabezpečí, aby sesbíraná data z dotazníků měla vypovídací hodnotu, aby byla co nejméně zkreslena a dalo se s nimi dále pracovat. Nezapomínejme při tomto jednání, že navrhujeme, aby dotazníkové šetření ve formě ankety bylo prvním z několika kroků SHK, které má zajistit především možnost vyjádřit se všem studentům a získat základní přehled o problémech, které se mohou na škole či fakultě vyskytovat, a poté dále pokračovat v hlubším zkoumání pomocí dalších metod, jakými jsou reprezentativní kvantitativní výzkum či fokusové skupiny. Podle toho bychom měli navrhovat i metody zpracování tak, abychom zabezpečili na jedné straně potřebnou objektivitu získaných dat, na straně druhé však nenutili zpracovatele ke zbytečným úkolům vzhledem k cíli jednotlivých metod.

Snažte se, jako vždy, dodržet u všech bodů stejnou strukturu odpovědi, kdy uvedete současný stav na vaší škole, jeho klady a zápory. Tyto informace jsou důležité pro systematizaci údajů z jednotlivých škol. Pokuste se poté u každé otázky vyslovit svůj názor, jaký by měl být ideální stav a proč.

Nezapomeňte také prosím na vzájemnou dohodu, že ke každému bloku vytvoříte již v prezentaci jednoduchý závěr.

Struktura prezentace

1. Příprava zpracování dat

- a) Kdo se podílí na přípravě zpracování dat? (vedení univerzity/fakulty, pedagogové, studenti, případně sociolog, statistik, technici atd.)? Pokud existuje pracovní tým pro SHK, má přípravu zpracování plně ve své kompetenci? Spolupracuje s někým mimo tým?
- b) Existuje předem stanovená metodika zpracování dat? Je metodika zpracování dat předem ověřena odborníkem v dané oblasti – sociolog, statistik, informatik? Prosím, popište nám, jak příprava na zpracování dat probíhá (vyhledávání či tvorba software, příprava metody pro zpracování papírových dotazníků apod.) Zkuste popsat rozdíly mezi přípravou u prvního a poté již opakovaného SHK.
- c) Jak dlouho před spuštěním SHK začíná příprava zpracování dat? Je tato doba dostatečná a vždy dodržována?

2. Zpracování dat

Personální zajištění

- a) Kdo provádí fyzické zpracování dat na Vaší škole v případě elektronického dotazníku/papírové podoby? Využíváte služeb externích firem?
- b) Kdo kontroluje a čistí hrubá data? Je proces zpracování dat někým ověřován (členy týmu)?
- c) Jak by se do samotného zpracování dat měli zapojit jednotliví členové týmu podle toho, jak jsme ho navrhli? (studenti, pedagogové atd.)

Metodika

- a) Jak dlouho trvá zpracování dat? Je to dostatečně dlouhá doba? Na základě debaty z minulého jednání zkuste navrhnout, jakým způsobem a v jakém čase data zpracovávat tak, aby byla uspokojena potřeba studentů po rychlých výsledcích a zároveň byly připraveny detailní podklady pro případné dlouhodobé změny.
- b) Jaké metody zpracování dat se na vaší škole využívají (čárkujete počet odpovědí na konkrétní otázku na papír, zapisujete data z dotazníku pomocí kódů do datové matice v PC, je vytvořen SW, který vše řeší samostatně, ...)? Lze data zpracovávat postupně již při jejich sběru? (počet hodnotících, předběžné výsledky atd.)

Kontrola

- a) Probíhá kontrola údajů uvedených v dotazníku? Jakým způsobem je prováděna? Které chyby se kontrolují? (nepřesné odpovědi, nezřetelné odpovědi, nelogické odpovědi atp.)

b) Má software automaticky zahazovat (nevyhodnocovat) určitá data? (např. pokud student u všech otázek v dotazníku zadá odpověď č.1 či vyplní jen část dotazníku atp.).

c) Jak pracujete s velmi negativním nebo naopak velmi pozitivním slovním hodnocením? Kdo provádí vyhodnocení slovních odpovědí?

Klasifikace

a) Které třídní znaky považujete za hlavní (tzn. podle kterých kritérií provádíte porovnání výsledků muži x ženy, I.ročník x V.ročník, podle oborů studia, ...)? Využíváte vůbec nějaké třídění nebo zpracováváte pouze celková data za celek?

b) Zpracovávají se hodnoty za učitele nebo za předmět (rozvrhovou akci)? Vyhodnocují se údaje zvláště za přednášku a semináře?

Kódování

a) Jak provádíte převod slov (odpovědí) do podoby přijatelné pro zpracování počítačem?

b) Jaké kódy využíváte?

c) Jsou kódy obsaženy v dotaznících nebo využíváte speciální „kódovnik“ v němž máte popsán převod slov nebo celých odpovědí do podoby číselných kódů?

Technické zpracování dat na PC

a) Dáváte přednost zpracování ve specializovaném statistickém SW (který při jeho dobré znalosti umožňuje „kouzlení“ s daty) nebo ve vlastním SW se základními doporučenými, zcela automatizovanými statistickými funkcemi?

b) Jaké funkce při zpracování údajů očekáváte od elektronického zpracování dat? Zkuste popsat funkce, které Váš systém při zpracovávání slovního hodnocení poskytuje (by měl poskytovat – pro ty, kteří elektronické zpracování dat nemají) – vyhledávání jednoduchých slov, výrazů, sestavení databáze opakujících se „klíčových“ slov, převod klíčových slov do podoby kódů, připsání komentáře, zveřejnění vybraných slovních hodnocení, export, tisk atp. Co z toho považujete za důležité či naopak zbytečné?

Bezpečnost dat

a) Kdo má přístup ke zpracovaným datům – existuje nějaká hierarchie? Jak je zabezpečen únik dat při zpracování (podepisuje např. pracovník nějaký dokument o mlčenlivosti?, je z technického hlediska zabezpečena nemožnost zasahování do zpracování dat a tedy nemožnost je zkreslit?)

3. Analýza a interpretace dat

Metody

- a) Které statistické veličiny (charakteristiky) zkoumáte? Pracujete pouze s průměry nebo využíváte i další možnosti? (modus, medián, kvantil, kvartil, rozptyl, variační rozpětí, směrodatná odchylka, variační koeficient, šikmost, špičatost, ...)
- b) Provádíte statistické testování závislostí mezi třídními znaky (viz třídní znaky u otázek týkajících se klasifikace)? Pokud se provádí, kdo je navrhuje a interpretuje? Jak dlouho interpretace trvá? Existuje metoda zpětné vazby, konzultací?
- d) Provádí se srovnání v čase – tvoří se časové řady dat? Jaká je vhodná délka časové řady pro srovnání? Jak řešíte změny otázek pro srovnání v čase? Preferujete raději časové řady než úpravy otázek? Je vhodné tvořit časové řady ze všech otázek?

Reprezentativita

- a) Jaký je minimální počet odpovědí při hodnocení jednotlivého předmětu/učitele, aby výsledky byly pro Vaše šetření validní (např. je to procentní podíl ze všech studentů)? Co se děje s výsledky v případě malého počtu odpovědí?
- b) Jakou míru reprezentativity (objektivitu) vůbec považujete za nutnou při zpracovávání získaných dat u různých metod sběru údajů (kvantitativní dotazník pro všechny = anketa, kvantitativní dotazník pro vybrané studenty = reprezentativní výzkum, fokusní skupiny atp.)?

4. Fokusní skupiny

- a) Jakým způsobem se provádí zaznamenávání a zpracovávání dat v případě fokusních skupin? Jak se zpracovaná data interpretují a dávají do souvislosti s daty získanými v dotazníkovém šetření? (bonusová otázka především pro Mgr. Zlámaného☺. Ostatní se prosím zamyslete především nad druhou částí otázky)

Prezentace zasílejte na adresu venerova@acsa.vutbr.cz, kam se také můžete obrátit s případnými dotazy. Celá prezentace by neměla překročit dobu 60 min.